

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden voor de maand juni. In deze nieuwsbrief leest u alles over de evenementen die we organiseren en andere nieuwtjes die we u niet willen onthouden. Kijk voor meer informatie over de Historische Vereniging Oud Leiden op onze website: www.oudleiden.nl.

Nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden Juni 2023

Ontvangt u deze nieuwsbrief en bent u nog geen lid van de Historische Vereniging Oud Leiden? Voor 25 euro per jaar geniet u van de vele voordelen die het lidmaatschap u biedt en steunt u ons in ons streven om de kennis van de geschiedenis van Leiden te bevorderen en het Leidse culturele erfgoed te beschermen.

Meer informatie over het lidmaatschap vindt u [hier](#).

Teksten (max 400 woorden) en foto's voor de nieuwsbrief van juli mogen tot vrijdag 23 juni worden aangeleverd op het [adres van de redactie](#).

AGENDA

Vrijdag 2 juni

Statig beeld op Leidse wateren. Lezing door Alexander de Vos, in samenwerking met het Leids zeemanskoor Rumor di Mare.

Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1, 20.00 uur, zaal open om 19.30 uur.

Toegang vrij voor leden van de HVOL en leden van Rumor di Mare; anderen betalen €5,00

Zondag 11 juni

NICO – DE VOORSTELLING. 10.30 uur in Theater Trianon. Exclusief voor leden van de HVOL. Zie bericht verderop.

Maandag 10 juli

Kijk eens anders! Het jongste erfgoed van Leiden 1970-1990. Lezing door Esther Starkenburg.

Kerkelijk Centrum De Regenboog, Watermolen 1, Leiden - Merenwijk; 20.00 uur;
zaal open om 19.30 uur

Toegang vrij voor leden van de HVOL; niet-leden betalen €5,00

Excursies

Vrijdag 2 juni; bootexcursie Leiden en Leiderdorp. De tocht voert vanaf de Spanjaardbrug over de Zijl, de Dwarswatering, De Does en de Oude Rijn. Bob Reidsma van het Leiderdorps museum vertelt ons over de boeiende geschiedenis van Leiderdorp, die nauw verweven is met Leiden. Er zijn nog enkele plaatsen vrij! U kunt zich voor de excursie opgeven [via deze link](#).

Controleert u voor het actuele nieuws over aanvangstijdstip en zaal altijd van tevoren de website

Kijk eens anders! Het jongste erfgoed van Leiden 1970-1990

lezing door Esther Starkenburg, medewerker ELO

maandag 10 juli, 20.00 uur; zaal open om 19.30 uur

Kerkelijk Centrum De Regenboog, Watermolen 1, Leiden - Merenwijk

toegang vrij voor leden van de HVOL; niet-leden betalen €5,00

Na aandacht voor het erfgoed uit de periode van de wederopbouw is de afgelopen jaren het gebouwd erfgoed van de jaren '70 en '80 steeds meer in de belangstelling komen te staan. Zo zijn verschillende gemeenten, waaronder Leiden, aan de slag gegaan met het inventariseren en waarderen van gebouwen uit deze periode. Architectuurhistoricus Esther Starkenburg van Erfgoed Leiden en Omstreken vertelt over dit onderzoek. Ze nodigt het publiek uit om met andere ogen naar deze periode te kijken.

Van zitkuil tot oranje betegelde badkamers en carports, en van bloemkoolwijk tot stadsvernieuwing, burgerparticipatie en de premiekoopwoning – het zijn alle verschijnselen die de jaren de jaren '70 en '80 typeren. Voor veel mensen voelt deze periode als heel nabij. Te dichtbij misschien om de architectuur en stedenbouw als erfgoed te beschouwen. Daarbij lijkt de blik nog niet gewend om de woningen en grote gebouwen van toen, zoals kantoren, als objecten te zien die belangrijk voor ons zijn. Toch is dit het moment bij uitstek om terug te kijken en te bepalen wat de waardevolle voortbrengselen zijn. De afstand in tijd is groot genoeg. En, heel bijzonder: het is mogelijk om direct betrokkenen als de eerste bewoners en ontwerpers te spreken.

De periode heeft veel impact gehad op Leiden. In de jaren '70 ontstonden buiten de singels Merenwijk, Bockhorst en Koppelstein en een groot deel van het Waardeiland. In de jaren '80 volgde de Stevenshof. Tegelijkertijd pakte de gemeente met miljoenen aan staatssteun de verkrotting in de binnenstad aan. Het onderzoek laat zien dat Leiden rijk is aan veel jonge bouwkunst als bijzondere woningen en publieke gebouwen. Daarmee kan ze op nationale schaal wedijveren met andere steden. Het heeft bovendien inzichten opgeleverd in de maatschappelijke context, zoals participatie en burgerperspectief, die van belang zijn voor de huidige omgang met deze periode.

Links: *Centrum Onderdak* voor noodopvang personen aan de Rembrandstraat, door gemeentearchitect W. den Haring (1980)

Rechts: woningen aan een woonerf in de Merenwijk (Vederwier, etc.), door architect H. Nefkens (1975).

Nico, de voorstelling

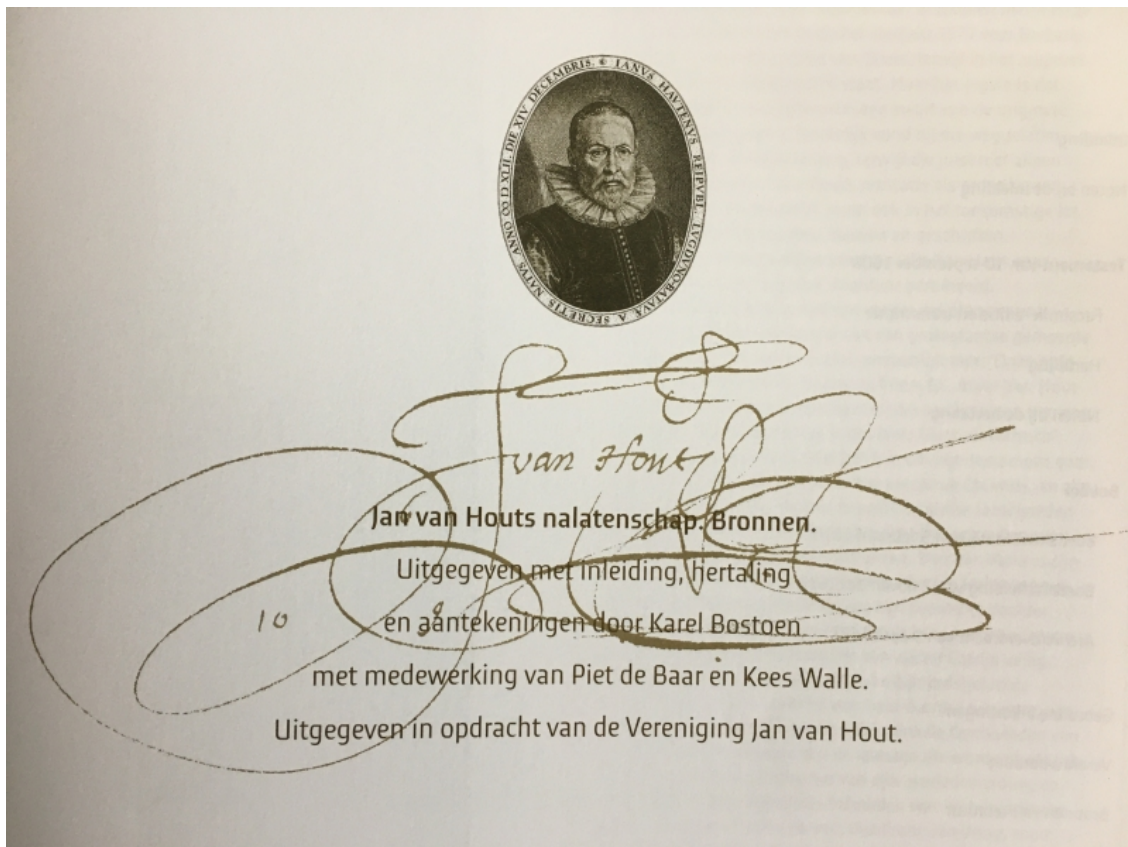
Zondag 11 juni, 10.30 uur

Theater Trianon, Breestraat 31

Vier voorstellingen op rij uitverkocht! De film die heel Leiden gezien moet hebben!
Speciaal voor de leden van de HVOL, hun gezinnen, opa's en oma's – en burenl – is er op **zondagochtend 11 juni** een speciale voorstelling van *Nico – de voorstelling*. Het Leiden van de jaren '50, '60 en '70 herleeft door unieke beelden uit het fotoarchief van de bekende Leidse fotograaf Nico van der Horst sr. (1919-1995). De voorstelling is een emotioneel weerzien met oud Leiden: unieke beelden met prachtig geselecteerde muziek.
Zaal open 10.15 uur, start film: 10.30 uur. Einde ca. 11.45 uur, een kleine pauze tussendoor. Na afloop is de foyer geopend om gezellig na te praten.
Aanmelden en kaartje kopen gaat in twee stappen:

1. Aanmelden via hvolaanmelden@oudleiden.nl
2. Kosten € 10,00 p.p.; kaartjes te koop via deze link: [Nico. - Bioscopen Leiden](#) U kunt dan meteen uw eigen zitplaats reserveren!

De voorstelling op 11 juni is speciaal georganiseerd voor de leden van HVOL.

Ode aan Jan van Hout (aflevering 8): Jan van Hout's testament

Jan van Hout's testament is al wat langer geleden gepubliceerd, maar is interessant genoeg om weer eens onder de aandacht te brengen. Het is -zoals we van hem kunnen verwachten- een zeer uitgebreid stuk geworden, dus hij zal er wel even mee bezig geweest zijn. In de nazomer van 1606 nam notaris Jacob van Tethrode het op het stadhuis in ontvangst. Drie jaar later, op 12 december 1609, is Jan van Hout

overleden.

Met aflevering 8 van deze reeks willen eenieder uitnodigen om in dat schitterende document te duiken, dat in 2013 door Karel Bostoën (†), Piet de Baar en Kees Walle in zo'n prachtige, toegankelijke uitgave is bezorgd. Lees meer op de pagina "[Jan van Hout's testament](#)".

Commissie Geveltekens MOLENSTEEG 23

In de gevel van het pand Molensteeg 23, met als bovenwoning Molensteeg 23a, zit

een eenvoudige 'eerste steen' met de tekst: De eerste steen gelegd door Neeltje Sierag oud 7 jaar 17-6-1891. Wie was die Neeltje en waarom mocht zij die steen leggen?

Dankzij het bestaan van de Genealogie van de familie Sierag/Sirag/Sirach, opgespoord en samengesteld door Jacob-André-Jacob jr. Sierag (bijgewerkt tot december 1991) is snel te achterhalen wie die Neeltje was. Ook al waren er zelfs twee kandidaten: een Neeltje geboren in Rotterdam op 30 januari 1884 en een Neeltje geboren op 11 augustus 1884 in Leiden. De tweede was op 17 juni 1891 dus eigenlijk nog geen zeven jaar oud, maar de eerste had niets met Leiden van doen (al was haar vader er wel geboren en zal men er wel eens op familiebezoek zijn geweest). Maar de tweede heeft heel lang in Molensteeg 23a gewoond. Het pand was eigendom van haar vader Christiaan Sierag, geboren 7 juni 1859, overleden 31 januari 1945 tijdens de Hongerwinter, die getrouwd was op 15 maart 1882 met Neeltje Vos, geboren 2 mei 1856 en overleden 15 mei 1942. Neeltje was hun oudste kind, trouwde op 3 mei 1916 met Cornelis Johannes Eggink (16-4-1884/3-11- 1959), waaruit twee kinderen geboren werden, en overleed op 9 maart 1950; dit alles gebeurde in Leiden.

Chris Sierag was behanger van zijn vak, tot hij per 1 januari 1910 zijn zaak overdeed aan zijn vroegere leerling Abraham van Weeren Hzn., die om de hoek woonde (Vliet 39). Na het verbouwen van zijn pand had hij beneden wellicht voldoende ruimte voor opslag van zijn behangersspullen en boven voor een extra woning. Deze werd op 13 oktober 1891 betrokken door Jan Piet Neuteboom, een kleermaker, dus tussen de eerste steen op 17 juni en half oktober moet er flink doorgewerkt zijn. In ieder geval kon hij zelf wel voor een behangetje zorgen.

Museumnacht Leiden dit jaar op 3 juni.
"Een avond vol kunst en cultuur."

De vijftiende editie van Museumnacht Leiden vindt dit jaar plaats op zaterdag 3 juni. Gedurende deze avond openen meer dan tien Leidse musea hun deuren voor de bezoekers van Museumnacht Leiden 2023. Tijdens het jaarlijkse evenement, dat dit jaar in het thema van 'Binnenstebuiten' staat, kunnen bezoekers genieten van een bomvol programma voor jong en oud.

De avond gaat van start op de Beestenmarkt, waar verschillende optredens zijn. Na de opening kunnen bezoekers zich laten verrassen door alles wat de musea te bieden hebben. Naast de normale bezienswaardigheden van de musea, zijn er tijdens de Museumnacht ook talloze extra programmaonderdelen. Zo worden er interessante lezingen, spectaculaire optredens en diverse workshops georganiseerd. Ook de straten vullen zich met kunst en cultuur tijdens de Museumnacht. Er zijn bijvoorbeeld verschillende optredens te zien op het Nachtpad, de route die deze avond alle Leidse musea verbindt. Voor de liefhebbers is er ook een afterparty. Hier kunnen deelnemers, onder het genot van een drankje, nog even nagenieten van de avond.

In tegenstelling tot andere Museumnachten in Nederland, wordt de Museumnacht Leiden georganiseerd door studenten. Zestien studenten van A.L.S.V. Quintus zetten een avond neer die voor iedereen toegankelijk is. Zij doen dat dit jaar in samenwerking met Ars Aemula Naturae, CORPUS 'reis door de mens', Erfgoed Leiden en Omstreken, de Hortus Botanicus Leiden, Japanmuseum SieboldHuis, Kijkhuis Leiden, Molenmuseum de Valk, Museum Volkenkunde, Museum de Lakenhal, de Oude Sterrewacht, Rijksmuseum Boerhaave en Rijksmuseum van Oudheden.

Kijk voor meer informatie op [deze site](#)

Foto: Franck Doho

**Een afbeelding uit de Beeldbank
Kruispunt Breestraat-Kort Rapenburg**

Op deze foto zien we de kruising van de Breestraat, het Noordeinde, het Rapenburg en het Kort Rapenburg. De foto is van een onbekende fotograaf. Het jaar is wel bekend: 1880. Het Kort Rapenburg is hier nog niet overkluisd. De overkluizing vond in 1911 plaats.

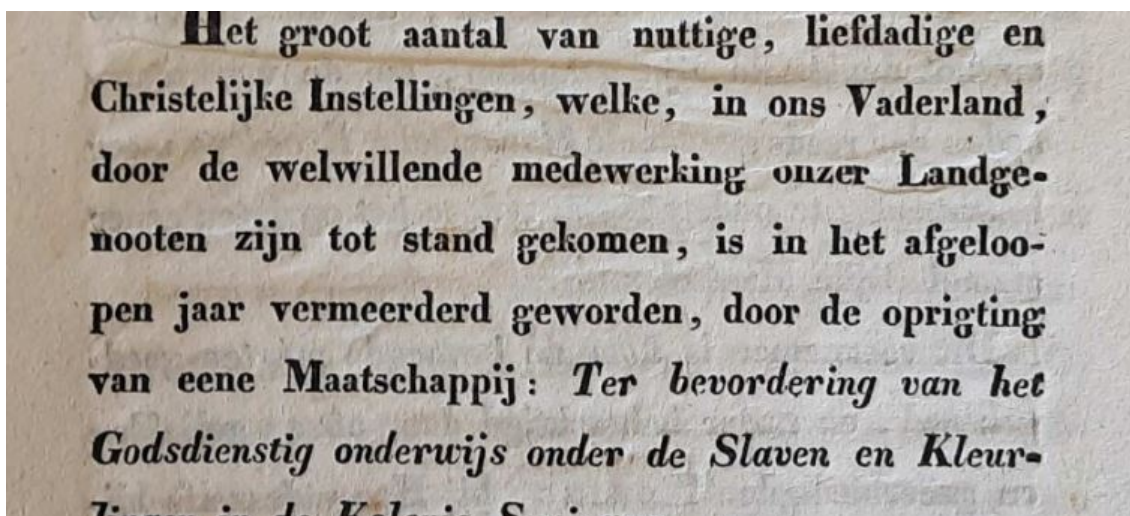
Opmerkelijk is dat er van een drukke verkeerssituatie, zoals we die gewend zijn, geen sprake was. Wellicht kan de fotograaf bewust gewacht hebben op een rustig moment. Hij had immers enige belichtingstijd nodig. Alle bewegingen gedurende deze tijd komen als vage beelden op de foto te staan. Het is goed mogelijk dat de fotograaf dit heeft willen vermijden.

Historische kalender 2023 - Juni

Noordeinde 2a, beroepsopleiding voor zeelui, 1900.

De particuliere instelling onder de naam Kweekschool voor Zeevaart werd in 1855 opgericht door dominee Rutgers van der Loeff en twee marineofficieren met steun van prins Hendrik alias De Zeevaarder, broer van koning Willem III. Zijn borstbeeld, een geschenk van de Leidse burgerij, werd in 1879 boven de hoofdingang van het nieuwe gebouw geplaatst. De kweekschool was in wezen een opleiding van matrozen voor de Koninklijke Marine geworden. Hier werden jongens uit armere gezinnen, aanvankelijk uit Leiden, maar al snel uit het hele land, opgeleid tot matroos, vanuit de ideële gedachte dat ze dan later een betere toekomst zouden krijgen. De meesten bleven echter bij de Marine, zonder heel veel perspectief. In 1915 werd er een flink stuk bijgebouwd, dat na de oorlog weer gesloopt werd bij de restauratie van het hoofdgebouw, dat daarna tal van bestemmingen kreeg, waaronder een Modelbouwmuseum.

Erfgoed Leiden Vondst van de Week
Onderwijs op de plantages

In Nederland was er tot ver in de 19e eeuw nauwelijks actie om de slavernij af te schaffen. De slavernij was geen dringend probleem. Bestuurders, hoogleraren en dominees hadden, afgezien van het economisch voordeel, vooral oog voor de bekering tot het christendom. Tot slaaf gemaakten kregen daarom godsdienstonderwijs op de plantage. Een klein pamflet uit 1830, in de bibliotheek van Erfgoed Leiden, getuigt hiervan. [Lees verder](#)

Adverteren in Oud Leiden Nieuws

Zoals u heeft kunnen zien is Oud Leiden Nieuws (OLN) onlangs vernieuwd tot een prachtig magazine. Om de kosten te dekken zijn we op zoek naar adverteerders.

OLN komt vier keer per jaar uit en heeft een oplage van 2500 exemplaren.

Heeft u interesse? Neem dan contact op met de redactie via: OLN@oudleiden.nl

Cadeaulidmaatschap

Zoekt u nog een leuk cadeau? Maak iemand voor een jaar lid van onze vereniging. Het nieuwe lid kan na dat jaar beslissen of het lidmaatschap voortgezet moet worden of niet.

Prijs: 25 euro

Ga hiervoor

naar: <https://www.oudleiden.nl/vereniging/lid-worden>

Verkrijgbaar via de HVOL

De onderstaande boeken en publicaties zijn verkrijgbaar bij de HVOL. Het 'HVOL-winkeltje' is een activiteit van de Commissie Promotie, Uitvoering en Ondersteuning. Willem Hogendoorn en Bart Devilee zorgen ervoor dat de boeken na bestelling kunnen worden afgehaald of (indien binnen de Leidse regio) aan huis worden bezorgd. Er zijn drie betalingsmogelijkheden: bedrag overmaken naar de bankrekening van de HVOL, contant of via pinbetaling. Belangstelling? Stuur een mail naar: winkeltje@oudleiden.nl

Voor een compleet overzicht van het aanbod zie Beschikbare Publicaties op de HVOL-website.

Het boekenaanbod deze maand is een greep uit het tweedehands deel van de HVOL-boekencollectie. De titels zijn veelal slechts in enkelvoud aanwezig.

Om zo veel mogelijk leden te gerieven, kan men deze keer per lidmaatschap maar één boek bestellen. Wel kan men natuurlijk meerdere titels opgeven in volgorde van prioriteit.

Cor Smit, Leiden met een luchtje - Straten, water, groen en afval in een Hollandse stad, 1200-2000 (Deel 15 van de Leidse Historische Reeks).

Éen exemplaar voorradig. Als nieuw! HVOL-ledenprijs: € 10,00.

De Leidse Historische Reeks werd in 1987 opgezet door de Historische Vereniging Oud Leiden. Sindsdien zijn er 15 delen verschenen waarin uiteenlopende onderwerpen over de geschiedenis van Leiden en omgeving zijn belicht. In het 15e deel beschrijft historicus Cor Smit de ontwikkeling in Leiden van de stedelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van leefbaarheid, stadsreiniging, bestrating, groenvoorziening, afvalinzameling, riolering, waterbeheer et cetera.

Het rijk geïllustreerde boek bevat 216 pagina's.

Ed Heidt (fotografie) en Bram Verhoog (tekst), Leiden - Een beeld van de Sleutelstad.

Paperback, Louis H. Los-Boekhandel de Kler - Leiden, 1988, 96 pag., 21 x 28 cm.

Mooi tweedehands fotoboek voor de HVOL-ledenprijs van € 4,00.

'Leiden - Een beeld van de Sleutelstad' is een uniek meertalig tijdsdocument van het Leiden in de tweede helft van de vorige eeuw.

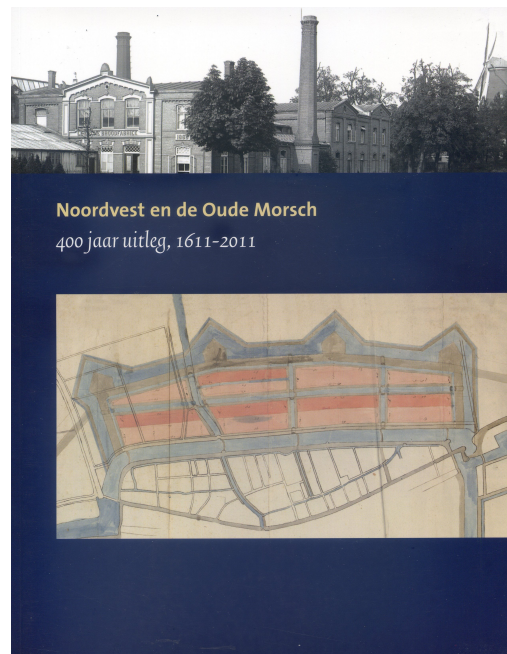

Corine Hendriks en Cor Smit, Noordvest en de Oude Morsch - 400 jaar uitleg, 1611-2011.

Paperback, 2011, 60 pag., geïllustreerd, 22 x 28 cm.

Éen exemplaar voorradig. Als nieuw! HVOL-ledenprijs: € 5,00.

Uitgegeven door de buurtverenigingen Oude Morsch en Noordvest naar aanleiding van het 400 jarig bestaan van de eerste uitleg van Leiden in 1611.

J.F. Dröge, Waar de wezen in de gevel staan - De bouwgeschiedenis van het Heilige Geest- of Arme Wees- en Kinderhuis aan de Hooglandsekerkgracht te Leiden.

Paperback, 1990, 64 pag., geïllustreerd, 24 x 25 cm.

Éen exemplaar voorradig. Als nieuw! HVOL-ledenprijs: € 4,00.

Het boek werd uitgegeven in 1990 bij gelegenheid van de afronding van de inventarisatie van het bij het Leids Gemeentearchief in bewaring gegeven archief van het Heilige Geest- of Arme Wees- en Kinderhuis.

Hans van Soest en Leen Jansen, Herinneringen aan Leiden.

Paperback, 1997, 96 pag., A4.

Éen exemplaar voorradig. Als nieuw! HVOL-ledenprijs: € 4,00.

De ansichten en foto's in 'Herinneringen aan Leiden' geven een beeld van de sleutelstad zoals die er tussen 1880 en 1930 heeft uitgezien.

Maartje Cosijn en Cees Ahsmann, 50 Leidsche Meesters - Leidse ondernemingen in historisch perspectief.

Paperback, 1994, 192 pag., geïllustreerd, A4.

Tweedehands, HVOL-ledenprijs: € 5,00.

Samenvatting (op de achterflap):

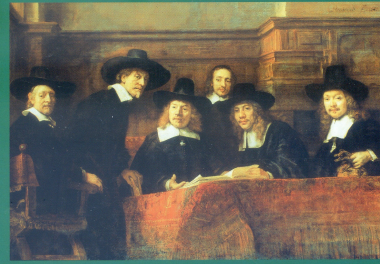
"Een waardevolle, historische en actuele reportage van een vijftigtal in Leiden opgerichte bedrijven die minimaal vijftig jaar bestaan en die nog steeds in Leiden zijn gevestigd. Levensverhalen van Leidse bedrijven waarin ieder die enige relatie met Leiden heeft, zich kan herkennen.

Deze bedrijven trotseerden de stormen der tijd met lenigheid van geest, vindingrijkheid, visie en volharding en met een beleid dat 'bij de tijd' wist te blijven.

Dit boek met o.a. de geschiedenissen van vijftig echte Leids(ch)e bedrijven werd gerealiseerd door de commissie 'Sleutel Award' van de Junior Kamer Leiden."

50 Leidsche Meesters

*Leidse ondernemingen
in historisch perspectief*

Bedrijfsleden

De onderstaande bedrijven zijn bedrijfslid van de Historische Vereniging Oud Leiden. Heeft u ook een bedrijf met een warm Leids hart en met respect voor de Leidse geschiedenis? Dan is het ondersteunen van de Historische Vereniging Oud Leiden echt iets voor u. Neem contact op met promotie@oudleiden.nl en we vertellen u er alles over.

Bedrijfsleden

	Akerboom BV		Macropa BV
	Alrijne Zorggroep		Glas- en Schilderwerken Van Muiden BV
	Barthen Keuken Design Center		Primavera Pers
	Barthen Rioleringswerken BV		Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid
	Stichting Beheer Begraafplaats Rijnhof		Hoogheemraadschap van Rijnland
	Rijksmuseum Boerhaave		Tandartsenpraktijk Zoeterwoude singel
	De Brandmeester - Vergaderlocatie		De Ruyter de Wildt en De Vroom, advocaten
	Breedveste BV		Schulpen Schuim BV
	Buik en Van der Horst gerechtsdeurwaarders		Serviceflat Schouwenhove
	Burgij Klassiek Bouwen		Sociëteit Amicitia
	Grandcafé De Burcht		Boutique Hotel Steenhof Suites
	Van Cleef Holding		Teekens Karstens, advocaten en notarissen
	Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden		De Tuin van de Smit
	Du Prie bouw & ontwikkeling BV		Universiteit Leiden
	Stichting Het Eva van Hoogheveen-Hofje		Van der Valk Hotel Leiden
	De Gunst Juwelier		Museum Volkenkunde
	firma W.P Hartwijk en Zoon		Walburg Pers
	HBK fiscalisten_accountants_ expat consultants		Stichting Werk & Onderneming
	Stichting Hof Meermansburg		Stichting Zeven Leidse Hofjes
	Hooglandse kerk		Lek® makelaars en taxateurs
	Hoppezak Kledingverhuur		La Gro Geelkerken advocaten
			Prima Management

Contact:

info@oudleiden.nl

[Gegevens wijzigen](#) | [afmelden](#)